

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

ČJ904

Test je předmětem autorských práv www.dostansenagympl.cz

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píše do záznamového archu**. Při zápisu použijte modře nebo černě písíci propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení**.

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědí

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
 - Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.
- 4 **A** **B** **C** **D**
- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, pečlivě zabarvete původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček. Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

4 **A** **B** **C** **D**

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědí

- Odpověď **zapište čitelně** do vyznačených bílých polí. Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice. Při psaní **rozlišujte velká a malá písmena**.

12

- Pokud budete chtít tuto odpověď opravit, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

(1) Na břehu Svratky kvete rozrazil,
na břehu řeky Svratky roste nízká tráva,
rád chodil jsem tam denně, koupal se a snil,
na břehu řeky Svratky kvete rozrazil
a voda je tu těžká, chladná, kalná, tmavá.

(2) I za slunného léta je zde zvláštní stín
jak v starém obraze, jenž u nás doma visí,
proč cítil jsem tu vonět kopr, česnek, kmín,
i za slunného léta je zde zvláštní stín
jak v jedné zahradě, kam chodíval jsem kdysi.

(3) Jsou možná hezčí řeky, mají větší třpyt
než tento teskný břeh, než temná řeka Svratka,
a přece musil jsem tu každoročně žít,
jsou možná hezčí řeky, mají větší třpyt,
však nechodila k jejich břehům moje matka.

(4) Na břehu řeky Svratky kvete rozrazil
a v létě tyčí se tu kukuřičná zrna.
Ó, kéž bych, matko, s tebou do dneška tu žil,
Na břehu řeky Svratky kvete rozrazil,
Kéž žil bych s tebou, matko, dodnes ve zdech
Brna.

(V. Nezval: *Chrpy a města, kráceno*)

1 bod

1 **Tvrzení č. 1:** Na světě je spousta krásných míst, ale nejkrásnější jsou místa, kde jsme strávili dětství a kde jsme doma.

Tvrzení č. 2: Není důležitá vnější krása místa, ale vnitřní vztah, který si k místu vytvoříme.

Odpovídá alespoň některé z výše uvedených tvrzení výchozímu textu?

- A) ano, obě tato tvrzení
- B) ano, pouze tvrzení č. 1
- C) ano, pouze tvrzení č. 2
- D) ne, žádné z těchto tvrzení

1 bod

2 **Které z následujících tvrzení ve výchozím textu je pravdivé?**

- A) V první sloce si autor stěžuje, že se musel koupat v kalné, chladné vodě.
- B) V druhé sloce vzpomíná autor na zahradu, kde voněl kopr a česnek.
- C) V třetí sloce autor obdivuje řeky, které mají větší třpyt.
- D) Ve čtvrté sloce autor vzpomíná na doby strávené s matkou a stýská se mu po nich.

1 bod

3 **Které z následujících tvrzení o verších podtržených ve výchozím textu je pravdivé?**

- A) Každý z podtržených veršů je dvanáctislabičný.
- B) Žádný z podtržených veršů není dvanáctislabičný.
- C) Pouze první z podtržených veršů je dvanáctislabičný.
- D) Pouze druhý z podtržených veršů je dvanáctislabičný.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 4

Moje starší sestra dostala velmi lákavou nabídku ucházet se o práci ve velkém filmovém studiu. Všechno bylo ale nejisté, čekaly ji konkurzy, neznala přesné podmínky a výsledek by se dozvěděla až za řadu měsíců. Kromě toho měla méně zajímavou, ale jistou nabídku na práci ve firmě, kde mohla dostat ihned smlouvu. Maminka jí říkala: „Lepší vrabec v hrsti, nežli holub na střeše.“

1 bod

4 Které z následujících tvrzení týkajících se výchozího textu je pravdivé?

- A) Maminka použila české ustálené slovní spojení, které vyjadřuje, že malý prospěch je lepší než nejistá velká výhra.
- B) Maminka použila české ustálené slovní spojení, které vyjadřuje, že nejistá velká výhra je lepší než malý prospěch.
- C) Maminka se spletla a měla použít české ustálené slovní spojení „Lepší košile nežli kabát“, které vyjadřuje, že člověk se má spokojit s málem.
- D) Maminka se spletla a měla použít české ustálené slovní spojení „Dočkej času jako husa klasu“, které vyjadřuje, že člověk si má počkat na dobrou příležitost.

max. 2 body

5 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
5.1 Hlavní hrdina oblíbené komedie dorazil na svatbu zpocený a se zpožděním.	☐	☐
5.2 Závody združenářů se konaly ve vysoko položeném alpském lyžařském středisku.	☐	☐
5.3 Přes otcovy výtky se bratrovi podařilo úspěšně vystudovat uměleckou školu.	☐	☐
5.4 V knize byly převyprávěny neznámější řecké báje a pověsti, podané zábavným způsobem a převedené do současného jazyka.	☐	☐

4 body

6 Přiřadte k jednotlivým větám (6.1–6.4) možnost (A–F), v níž je v odpovídajícím pořadí správně určen první a druhý větný člen tučně zvýrazněný v dané větě.

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou.)

- 6.1 Objednali jsme si **ubytování s polopenzí** v útulném horském penzionu. _____
- 6.2 Pozval jsem **na oběd** kolegyni **z práce**. _____
- 6.3 Chalupa **na samotě** dávno představovala můj **sen**. _____
- 6.4 **V lese** jsme našli tolik potřebný **odpočinek**. _____

- A) předmět – přívlastek neshodný
- B) přívlastek neshodný – předmět
- C) předmět – příslovečné určení místa
- D) příslovečné určení místa – předmět
- E) přívlastek neshodný – příslovečné určení místa
- F) příslovečné určení místa – přívlastek neshodný

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 7–12

TEXT 1

(1) Pobřeží Nového Zélandu vydalo kosti tří nových druhů dávných tučňáků z počátku třetihor. Jedním z nich je i obr, který mohl vážit více než 150 kilogramů!

Když Alan Tennyson z novozélandského muzea Te Papa Tongarewa se svým synem zkoumal východní pobřeží Jižního ostrova patřícího Novému Zélandu, narazil na fosilní pozůstatky dávných tučňáků, kteří zde žili na sklonku paleocénu, přibližně před 57 miliony let. Už to samo o sobě představuje skvělý úspěch, pak se ale ukázalo, že objevené kosti zahrnují i tři nové druhy velkých tučňáků, včetně jednoho, který je možná největším tučňákem všech dob. Výsledky výzkumu publikoval časopis Journal of Paleontology.

(2) Tento tučňák, který nese jméno Kumimanu fordycei, byl opravdovým gigantem – podle odhadů vědců mohl vážit zhruba 154 kilogramy, což je asi třikrát víc, než kolik váží dnešní nejvyšší a nejtěžší tučňák císařský. Taková hmotnost přitom zhruba odpovídá samcům goril nížinných. Jde ale „jen“ o kvalifikovaný odhad, neboť objevené fosilie nejsou dostatečně kompletní a badatelé odvozují velikost dávného tučňáka pouze z několika fosilizovaných kostí jednoho exempláře. Vyloučit se proto nedá ani možnost, že šlo o abnormálně velkého jedince.

(3) Možností, jak se mohli vyvinout takto velcí tučňáci, je podle vědců více – mohlo jít o důsledek absence predátorů nebo jim větší velikost poskytovala lepší podmínky pro udržení tělesného tepla před tím, než se u nich vyvinulo pořádné ochranné **peří**. Podle vědců je také možné, že se tito gigantičtí tučňáci mohli potápět hlouběji než jejich dnešní **příbuzní**. Tučňák císařský se přitom dokáže potopit až 530 metrů hluboko. Jeho dávní příbuzní se ale mohli dostávat až do hloubek, které dnes zvládají například tuleni nebo velryby.

(stoplusionjednicka.cz)

TEXT 2

Některá přídavná jména stojí ve větě samostatně, bez podstatného jména, a mají sama ve větě funkci podstatných jmen (jedná se o názvy věcí nebo osob), ale zůstávají jim koncovky a skloňování jako přídavným jménům. Označují se jako **zpodstatnělá přídavná jména**. Např.: nemocný, raněný, předplatné.

max. 2 body

7 **Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).**

	A	N
7.1 U pobřeží Nového Zélandu byly objeveny kosti tří dosud neznámých druhů tučňáků.	☐	☐
7.2 Zvířata, kterým nalezené kosti patřily, žila před zhruba 57 miliony let.	☐	☐
7.3 Nalezený druh tučňáka byl třikrát těžší než většina současných průměrných tučňáků.	☐	☐
7.4 Giganticky velcí tučňáci se vyvinuli proto, že v přírodě bylo málo predátorů.	☐	☐

max. 3 body

8 **Vypište ze třetí části TEXTU 1 tři podstatná jména, která jsou užitá v 4. pádě.**

Slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1 bod

9 Které z následujících tvrzení o dvou slovech zapsaných tučně v třetí části TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Ani slovo *peří*, ani slovo *příbuzný* není zpodstatnělé přídavné jméno.
- B) Pouze slovo *peří* je zpodstatnělé přídavné jméno.
- C) Pouze slovo *příbuzný* je zpodstatnělé přídavné jméno.
- D) Jak slovo *peří*, tak slovo *příbuzný* jsou zpodstatnělá přídavná jména.

1 bod

10 Které z následujících tvrzení o slovech podtržených v TEXTU 1 není pravdivé?

- A) Slovo *druh* je v textu užito ve významu *společník, kamarád*.
- B) Slovo *vážit* je v textu užito ve významu *mít hmotnost*.
- C) Slovo *vyloučit* je v textu užito ve významu *vyřadit, odmítnout*.
- D) Slovo *udržení* je v textu užito ve významu *zachování, uchování*.

1 bod

11 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje přívlastek postupně rozvíjející?

- A) dávných tučňáků z počátku třetihor
- B) východní pobřeží Jižního ostrova
- C) je možná nejtěžším tučňákem všech dob
- D) než se u nich vyvinulo pořádné ochranné peří

1 bod

12 Které z následujících tvrzení o třetí části TEXTU 1 je pravdivé?

- A) V této části se vyskytují tři souvětí, jedno se skládá ze šesti a dvě se skládají ze dvou vět.
- B) V této části se vyskytují tři souvětí, jedno se skládá z pěti a dvě se skládají ze dvou vět.
- C) V této části se vyskytují tři souvětí, jedno se skládá z pěti, jedno ze tří a jedno ze dvou vět.
- D) V této části se vyskytují dvě souvětí, jedno se skládá z šesti a jedno ze tří vět.

1 bod

13 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Nový stimulátor růstu, který vyvinuli čeští vědci, dokáže snížit spotřebu dusíkatých hnojiv a zvýšit výnosy plodin.
- B) Nový stimulátor růstu, který vyvynuli Čeští vědci, dokáže snížit spotřebu dusíkatých hnojiv a zvýšit výnosy plodin.
- C) Nový stimulátor růstu, který vyvynuli čeští vědci, dokáže snížit spotřebu dusíkatých hnojiv a zvýšit výnosy plodin.
- D) Nový stimulátor růstu, který vyvinuli Čeští vědci, dokáže snížit spotřebu dusíkatých hnojiv a zvýšit výnosy plodin.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 14

Z materiálu (*****) novinářům ministerstvem zdravotnictví vyplývá, že v únoru výrazně vzrostl počet lidí (xxxxx) novým typem chřipky.

max. 2 body

14

14.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *poskytnutý*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

14.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *nakažený*, který patří na druhé vynechané místo (xxxxx) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitých tvarů slov musí být výchozí text gramaticky správný a smysluplný.)

max. 3 body

15 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) Nádherné, báječné žlutkové věnečky s lesklou cukrovou polevou, koupené k této zvláštní a mimořádné události přímo v cukrárně na náměstí.

B) Během dopoledních výzkumných cest do kuchyně jsem sice nevypozorovala, že by pro mě maminka vařila hrách, ale z jejího odměřeného chování jsem vytušila, že včerejší záležitost s koupelí ještě není uzavřena.

C) „A co já?“ zeptala jsem se poněkud unáhleně, protože jsem věděla, jakou uslyším odpověď. „Ty si zákusek nezasloužíš. Šla jsi k řece, i když jsi věděla, že to máš zakázané, a navíc jsi mi ještě lhala.“ Začala jsem fňukat.

D) Zasedli jsme ke slavnostnímu obědu a já jsem napůl očekávala, že místo svíčkové přistane na mém talíři hrachová kaše.

E) Maminka je z tácku zvedala stříbrnými kleštičkami a jeden kousek za druhým pokládala na dezertní talířky se zlatým lemováním, které vyndávala ze sekretáře jen při slavnostních příležitostech. První položila před tetu, pak před tatínka, Dagmarku a Otu. Potom se rozhlédla a řekla: „Tak, a ještě jeden pro mě.“

F) Dostala jsem stejné jídlo jako ostatní. Že by mi maminka u příležitosti svých třicátých narozenin udělila milost? Už jsem začínala doufat, ale pak přišel čas na moučník.

(A. Mornštajnová: Hana)

První část: _____

Druhá část: _____

Třetí část: _____

Čtvrtá část: _____

Pátá část: _____

Šestá část: _____

max. 2 body

16 Vypište z každé z následujících vět (16.1 a 16.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 16.1 Za deštivého a ošklivého počasí často bičovaly pobřeží silné bouře doprovázené větrem.
16.2 Slova melancholické písně s líbivou melodií jako by vyprávěla příběh o konci milostného vztahu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

V prostorách historické budovy Českého rozhlasu na Vinohradské třídě se nachází kavárna ve stylu art deco. Přijďte si vychutnat živé vysílání, lahodnou kávu nebo víkendový brunch v prostorách s atmosférou 30. let minulého století.

V Radiocafé Vinohradská 12 občas probíhá i živé vysílání Českého rozhlasu, během kterého se nemusíte nijak ostýchat. Cinkání lžiček a skleniček či běžný hovor přenos nijak nenaruší. Používáme speciální směrové mikrofony, které umí hluk pozadí eliminovat tak, aby byl do vysílání slyšet jen jako zajímavá kulisa místa, ze kterého se právě vysílá. V létě můžete být každý čtvrtek od 11 hodin součástí živého vysílání pořadu Blízká setkání s Alešem Cibulkou a jeho hosty.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.)

1 bod

17 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Jde o krátký slohový útvar, který se nazývá zpráva. Text neobsahuje manipulativní prvky.
B) Jde o krátký slohový útvar, který se nazývá oznámení. Text neobsahuje manipulativní prvky.
C) Jde o krátký slohový útvar, který se nazývá zpráva. Text obsahuje manipulativní prvky.
D) Jde o krátký slohový útvar, který se nazývá oznámení. Text obsahuje manipulativní prvky.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Evropský seznam schválených potravin se rozšířil o dva druhy hmyzu. Larvy potemníka stájového díky tomu tento týden získali přístup na Evropský trh stejně tak jako cvrčci domácí. Unie už dřív schválila jako potraviny saranče stěhovavé a larvy potemníka moučného. Pro Evropu to znamená, že dané druhy hmyzu jsou pro spotřebitele zdravotně bezpečné s výjimkou alergiků. Hmyz se smí používat mražený, sušený nebo ve formě prášku a na produktech, které ho obsahují, musí být uvedený konkrétní druh hmyzu. Zájem používat hmyz v potravinách vyplývá především z velkých světových problémů, jako jsou oteplování, vysoké ceny potravin, růst světové populace.

(www.i.rozhlas.cz, upraveno, kráceno)

max. 4 body

18 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou v textu zapsána s pravopisnou chybou.

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–23

(1) Zdravotní sestra Janice tady strávila dopoledne, odpoledne navštěvovala pacienty u nich doma a do ordinace se už nevrátila. Recepční Irene odešla o půl třetí k zubaři a do práce se také nevracela. Podle jejích výpovědí, které potvrdili i další svědci, odešla sekretářka Dorothy deset minut po páté hodině, doktor Gupta o půl a doktor Brenner ve tři čtvrtě na šest. Policie byla spokojená i s alibi, která všichni tři poskytli pro zbytek večera: Dorothy šla domů za svým synem a strávila s ním večer sledováním televize. Doktor Gupta se účastnil velké rodinné oslavy narozenin své matky a doktor Brenner byl se svou neprovdanou sestrou, s níž bydlel ve stejném domě. Oba je později večer zahlédl přes okno obývacího pokoje kolemjdoucí pejskař.

(2) Poslední registrované pacienty – matku s dítětem – měla na starost Margot a opustili ordinaci krátce před doktorem Brennerem. Pacienti dosvědčili, že Margot byla v době, kdy u ní byli, v naprostém pořádku.

Od té chvíle je už jedinou svědkyní pouze Gloria. Podle ní vešla Theo do Margotiny ordinace a zůstala tam déle, než bývalo obvyklé. Ve čtvrt na sedm odešla a už nikdy se do ordinace nevrátila. Policie posléze vyhlásila veřejné pátrání, ale nikdo se neozval.

Margot nezanechala ohledně Theo žádný zápis. Podle předpokladu chtěla zprávu o vyšetření napsat druhý den, protože v tu chvíli už na ni její kamarádka čekala v hospodě čtvrt hodiny a Margot se nechtěla zpozdít ještě víc.

Krátce poté, co (*****) odešla, vyběhla Margot z ordinace, oblékla si kabát, řekla (xxxxx), aby zamkla bezpečnostním klíčem, vyšla do deště, roztáhla deštník, vydala se doprava a zmizela.

(R. Galbraith: Neklidná krev)

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
19.1 Doktor Gupta odešel jako první z lékařů, ale později než sekretářka Dorothy.	☐	☐
19.2 Poslední registrovaní pacienti opustili ordinaci krátce před půl šestou.	☐	☐
19.3 Poslední v ordinaci u Margot byla Theo, odešla asi půl hodiny po doktoru Brennerovi.	☐	☐
19.4 Když Margot odcházela, vzala si deštník, protože pršelo, zamkla a odešla.	☐	☐

max. 2 body

20

20.1 Vypište z první části výchozího textu přídavné jméno, které má dva kořeny.

20.2 Vypište z druhé části výchozího textu podstatné jméno, které má dvě předpony. Podstatné jméno uveďte ve tvaru 1. pádu jednotného čísla.

1 bod

21 **Tvrzení:** Krátce poté, co (*****) odešla, vyběhla Margot z ordinace, oblékla si kabát, řekla (xxxxx), aby zamkla bezpečnostním klíčem, vyšla do deště, roztáhla deštník, vydala se doprava a zmizela.

Která dvě jména je nutné doplnit v odpovídajícím pořadí na vynechaná místa (***) a (xxxxxx) ve výše uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo výchozímu textu?**

- A) Gloria – Theo
- B) Theo – Dorothy
- C) Dorothy – Glorii
- D) Theo – Glorii

1 bod

22 **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje předložka?**

- A) podle jejích výpovědí
- B) oba je později večer zahlédl
- C) policie posléze vyhlásila veřejné pátrání
- D) vydala se doprava

1 bod

23 **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje přívlastek neshodný?**

(Všechny uvedené úseky jsou podtrženy ve výchozím textu.)

- A) oslavy narozenin své matky
- B) přes okno obývacího
- C) zprávu o vyšetření
- D) vyběhla Margot z ordinace

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 24

Cestu na stadion si našlo rekordních 5 300 platících diváků.

1 bod

24 **Ve které z následujících možností je uveden pravopisně správný zápis čísla číslovky užitě ve výchozím textu?**

- A) pět tisíc tři sta
- B) pět tisíc tři sta
- C) pět tisíc tři sta
- D) pět tisíc tři sta

max. 2 body

25 **Ke každé z následujících podúloh (25.1 a 25.2) napište současné spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.**

(Současné slovo znamená slovo používané v dnešní době, nikoli zastaralé.)

25.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem NAVŠTÍVIT a skloňuje se podle vzoru PÁN.

25.2 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvojslabičné, je příbuzné se slovem KLOUZAT a skloňuje se podle vzoru MLADÝ.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–28

Ostrov jako stvořený pro dovolenou snů vás uchvátí průzračným mořem, překrásnými plážemi i poutavými legendami. Romantická zákoutí sluncem prozářeného kraje budete zbožňovat pro záplavu vůní a barev. Rhodos je čtvrtým největším ostrovem v Řecku a zároveň i největším ostrovem souostroví Dodekanisos. Název je odvozen od řeckého slova rhodon, což znamená růže, ale spíše než samotné růže tu najdeme ibišky.

Ostrov je omýván Egejským a Středozezemním mořem a tvoří pomyslný most mezi východem a západem, mezi evropskou kulturou a Orientem.

Rhodos je pro svou nádhernou, prosluněnou krajinu považován za nejpůsobivější ostrov Řecka. Pyšní se horami, lesními porosty, vinnou révou i olivovými háji, stále si zachovává svůj nedotčený divoký ráz. Najdete zde 29 druhů rostlin, které jinde nerostou. Léto je tu velmi dlouhé, některé statistiky uvádějí až 340 slunečných dnů v roce.

Legenda o vzniku ostrova praví, že Helios, bůh Slunce, přiměl boha Dia, aby mu za to, že nemohl být přítomen při dělení světa (protože právě dával světu svoji sluneční záři), daroval ostrov.

Ten se náhle vynořil z moře a Helios ho zalil svým jasem a udělal z něj „kraj Slunce“, jak je ostrovu přezdíváno dodnes. Vzápětí ho pojmenoval po své manželce Rhodě.

Jedinečným lákadlem Rhodosu jsou jeho pamětihodnosti, které lákají k výletům. Podobu ostrova určují antické stavby, památky vybudované za éry rytířského řádu johanitů i za osmanské nadvlády. Na pobřeží se vypínají četné křížácké hrady, v horách stojí byzantské chrámy a kláštery.

V helénistickém období ostrov odolával obléhání Makedonců a na památku tohoto vítězství obyvatelé vybudovali Rhodský kolos. Dnes již neexistující, 32 metrů vysoká bronzová socha byla ve své době jedinečným dílem a je považována za jeden ze starověkých divů světa.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden.)

max. 2 body

26 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
26.1 Ostrov Rhodos se rozkládá na pobřeží Egejského i Středozezemního moře.	☐	☐
26.2 Rhodos je největší a nejpůsobivější ostrov v celém Řecku.	☐	☐
26.3 Rhodon znamená v řečtině růže, ale na ostrově rostou častěji ibišky.	☐	☐
26.4 Dominantou ostrova je 32 metrů vysoká bronzová socha Rhodský kolos.	☐	☐

1 bod

27 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) Jedná se odborný text, který obsahuje pouze objektivní a faktografické informace o ostrovu Rhodos.
- B) Jedná se o cestovní deník, ve kterém autor textu předkládá svá subjektivní hodnocení ostrova Rhodos.
- C) Jedná se publicistický text, který chce čtenáře seznámit s objektivními informacemi o ostrově Rhodos a doplňuje je s vyprávěním autora, který ostrov navštívil.
- D) Jedná se o text z katalogu cestovní kanceláře, který kombinuje objektivní informace o ostrově Rhodos a manipulativní subjektivní hodnocení.

1 bod

28 Které z následujících tvrzení o větě podtržené ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V této větě se nevyskytuje žádné podstatné jméno užitě v 2. pádě.
- B) V této větě se nevyskytuje žádné podstatné jméno užitě v 6. pádě.
- C) V této větě se nevyskytuje žádné podstatné jméno užitě v 7. pádě.
- D) V této větě se nevyskytuje žádné podstatné jméno užitě v 4. pádě.

1 bod

29 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje žádné zájmeno?

- A) ostrov vás uchvátí průzračným mořem
- B) stále si zachovává svůj nedotčený divoký ráz
- C) léto je tu velmi dlouhé
- D) na památku tohoto vítězství

max. 3 body

30 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (30.1–30.3) možnost (A–E), která daný úryvek nejlépe vystihuje z hlediska tématu a užitých jazykových prostředků.

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou.)

30.1 „Řekl jste o svém podezření policii?“ zeptal se Strike. „Ano,“ přisvědčil Phipps, „a podle mého Satchwell tvrdil, že k žádnému druhému setkání nedošlo, že tu figurku Margot věnoval už před lety, když spolu chodili. Nemohli samozřejmě dokázat, co z toho je pravda. Ale já jsem ji nikdy dřív neviděl.“ _____

30.2 A strýček opravdu na leccos přišel. Tak například zjistil při pokusu, který měl velmi vzrušující průběh, že lít vodu do kyseliny je blbost, a vůbec mu nevadilo, že tento poznatek, korektněji vyjádřený, mohl získat z učebnice chemie pro nižší třídy škol středních, aniž by si byl při tom popálil prsty a zánovní vestu. _____

30.3 Nohy se nám zabořily po kotníky do měkké vrstvy a kolem bot se zdvihla mohutná oblaka červeného prachu. Vypadalo to, jako kdybychom šlápli do pýchavky. Prach byl jemný, rozplýval se do obláček a v bezvětří, které pod vláknitou klenbou panovalo díky snížené gravitaci, nápadně pomalu sedal dolů. Jedinou bezpečnou a solidní věcí tu byly tři široce rozkročené teleskopické pracky a kus trupu Rideru s tryskami, v horní třetině přeřatý hladinou hnědočervené vegetace.

Teprve teď jsme na vlastní kůži zažili pocit poloviční gravitace – jenže na rozdíl od knížek jsme se necítili nijak zvlášť lehčí, naopak, po dlouhých měsících stavu beztíže jsme si připadali hrozně těžkopádní a slabí – ale to už jsem vám, tuším, jednou říkal, že? _____

- A) úryvek z beletrie, žánr humoristická próza
- B) úryvek z beletrie, žánr fantasy
- C) úryvek z beletrie, žánr detektivní román
- D) úryvek z populárně-naučné prózy
- E) úryvek z beletrie, žánr sci-fi

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.